

Ti «vedtatte sannheter» – og Fagforbundets svar

• omtanke • solidaritet • samhold

FAGFORBUNDET

www.fagforbundet.no

Innhold

1. «Vi betaler alt for mye skatt i Norge»	3
2. «Private barnehager er bedre enn de kommunale»4	
3. «Private sykehjem har bedre kvalitet enn kommunale»	5
4. «Private barnehager drives av idealister/ det må være lov å tjene penger i dette landet»	6
5. «Alt for mange står utenfor arbeidsmarkedet, det truer velferdsstaten»	8
6. «Vi MÅ ha en kommunereform»	9
7. «Sykefraværet i offentlig sektor er veldig høyt»	12
8. «Midlertidig ansettelser vil gjøre det lettere å komme inn på arbeidsmarkedet – også sett i et likestillingsperspektiv	14
9. «Rødstrømpenes tid er ute, nå er det tid for blåstrømepefeminisme»	15
10. Pensjonsordningene i privat og offentlig sektor er omtrent likeverdige	17

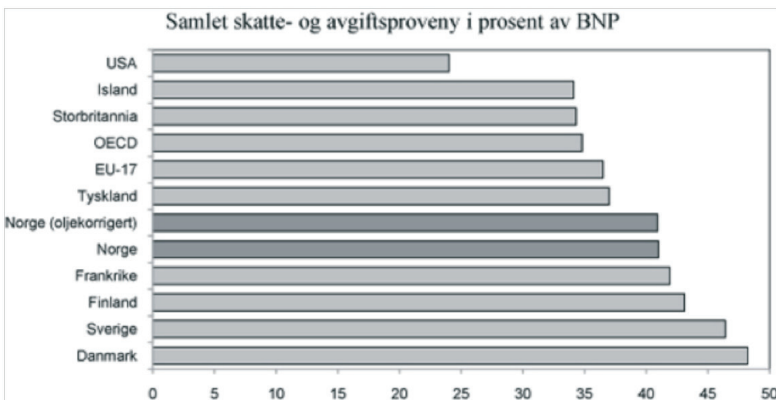
Mange sier 1:

«Vi betaler alt for mye skatt i Norge»

Fagforbundets svar: Nei, vi har ikke spesielt høy skatt i Norge sammenlignet med andre Europeiske land. Både OECD, organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa og revisjonsselskapet KPMG har laget oversikter som viser at en gjennomsnittlig lønnsinntekt uten spesielle fradrag eller påslag i inntekten, gir en skatt på godt under 30 prosent. Det gir oss en skateprosent som er lavere enn mange andre land i Europa.

Fagforbundet mener skatt er et godt virkemiddel for å finansiere felles velferdsgoder. Gjennom et felles spleiselag har vi råd til å sikre alle den velferden og tryggheten de skal ha. Skattesystemet i Norge er progressivt, noe som betyr at man betaler skatt etter evne. Det gir en bedre sosial profil enn de fleste andre måter å finansiere velferden på. Det skal ikke være slik at det er egen lommebok som bestemmer hvilket tilbud du får.

Det er viktig å huske at man ikke kan sammenligne skattenivå i ett land med ett annet, uten å kjenne modellen for ulike skatter, avgifter, indirekte skatter og strukturer. I Norge har vi, sammenlignet med noen land, lav inntektsskatt, men høy skatt på tjenester og varer. På denne måten kan vi dels selv avgjøre hvordan vi vil betale skatt. For eksempel er det høyere skatt/avgift på en dyr bil, enn på en billigere bil.

Kilde: Regjeringen.no

<http://e24.no/privat/skatt/skatt/ikke-spesielt-hoey-skatt-i-norge/10050018>

Mange sier 2:

«Private barnehager er bedre enn de kommunale»

Fagforbundets svar: Undersøkelser viser at barnehage er det tilbudet folk er mest fornøyde med uavhengig av eier. Det er nesten ingen som velger å bytte barnehage, og de aller fleste foreldre svarer at de ville anbefalt andre å ha barn i barnehagen deres eget barn går i.

Gjentatte undersøkelser viser at barnehage er blant de tjenestene folk er mest fornøyde med. I DIFI (Direktoratet for forvaltning i IKT) svarer 82 prosent av brukerne at de er svært fornøyde med tilbudet. I denne undersøkelsen blir barnehage bare slått av bibliotek og fastlege.

For øvrig er det riktig at flere undersøkelser har vist at foreldrene i private barnehager er litt mer fornøyde enn de i de kommunale, men det er små forskjeller i det store bildet. Alt i alt er foreldre fornøyde med barnehagetilbudet til barna sine, uansett eierform.

Fagforbundet har tusenvis av medlemmer i private barnehager og vet at det gjøres en stor innsats for at barna skal ha det trygt, at de skal få utvikle seg og leke i trygge og omsorgsfulle omgivelser.

De senere årene har private barnehager blitt kjøpt opp av store barnehagekonsern med eierskap i utlandet.

Etter barnehageforliket i 2003 (nrk.no/norge/dette-er-barnehageforliket-1.509902) har det vært en massiv utbygging av barnehageplasser i Norge. Forliket mellom Ap, SV, FRP og Sp la føringer som sa at kommunene skulle behandle private og kommunale barnehager likt. Dette har gitt grunnlag for at private aktører har kommet tungt inn på barnehage«markedet».

stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Innstillinger/Stortinget/2002-2003/inns-200203-250/1/

difi.no/rapporter-og-undersokelser/statistikk-og-undersokelser/innbyggerundersokelsen-2015/hva-mener-brukerne

epsi-norway.org/images/industry-studies/social-services/Barnehage/Presseinformasjon_barnehager_2014.pdf

Mange sier 3:

«Private sykehjem har bedre kvalitet enn kommunale»

Fagforbundets svar: Det blir ofte påstand mot påstand i slike diskusjoner, «alle» kan finne en eller annen statistikk som taler for eget syn. I dette spørsmålet har vi ganske godt belegg for å si at; Nei private sykehjem er ikke bedre enn de kommunale, tvert imot.

Oslo kommune har privatisert sykehjem i ganske stor stil. I dag (august 2015) har Oslo kommune avtaler med i alt 32 private sykehjem. 18 av dem er kommersielle

I Oslo kommunes pårørendeundersøkelser, er det få kommersielle sykehjem som slår de kommunale og de ideelle. Faktisk var det slik at i kvalitetsundersøkelsen i 2013 var det kun ett kommersielt sykehjem blant de femten beste, og i 2014 var kun fire kommersielle med blant de samme femten beste.

I Austevoll kommune sliter Aleris med å skaffe nok sykepleiere etter at kommunen valgte å privatisere hele pleie og omsorgstjenesten for et par år siden. De er faktisk 7,5 sykepleieårsverk under det de har kontraktfestet seg til. De har sikkert sine gode grunner, men eksemplene forteller oss at man ikke kan sette likhetstegn mellom en privat eierform og god kvalitet.

Det finnes en rekke slike kvalitetsundersøkelser og konklusjonene spriker. Det finnes både gode og ikke fullt så gode sykehjem på i kommunal og privat drift.

I 2013 presenterte NOVA en amerikansk studie som viser at konkurranseutsetting av sykehjem gir dårligere kvalitet. Forklaringene er flere, men kutt i personalressuser er en helt sentral forklaring.

<http://forskning.no/aldring-helsepolitikk-okonomi-velferdsstat/2013/05/konkurranseutsetting-av-sykehjem-gir-darligere>

Mange sier 4:

«Private barnehager drives av idealister/ det må være lov å tjene penger i dette landet»

Fagforbundets svar: Debatten om profit i barnehagene er ofte vanskelig å ta, fordi partene ikke diskuterer samme virkelighet. Debatten må handle om det skal det være greit at noen store (gjerne internasjonale konsern) tjener seg rike på å levere velferdstjenester i norske kommuner? Drives private barnehager i Norge av idealister?

telemarksforskning.no/publikasjoner/filer/2047.pdf

Linn Hernings bok «Velferdsprofitørene» ble sluppet våren 2015. Den får mye oppmerksomhet i media, og viser tydelig hvordan noen mennesker har tjent seg rike på skattepenger. Herning viser hvordan det ikke er ulovlig det velferdsprofitørene gjør, men mener vi bør ta en debatt om det er ønskelig at noen skal tjene seg rike på skattepenger. Det er også et signifikant skille mellom det å levere lovpålagte velferdstjenester og selge kaffe eller banktjenester.

Høyresidens argument:

- Produksjon av velferdstjenester skiller seg lite fra andre tjenester
- Det må være lov å tjene penger i dette landet
- Det er viktig å gjøre seg attraktiv for utenlandske investorer

Hvorfor Fagforbundet mener dette ikke er bra?

Mye av argumentasjonen på dette temaet vil ta utgangspunkt i sitater fra Linn Hernings bok Velferdsprofitørene.

(Henvisning i Velferdsprofitørene til Bent Sofus Tranøys bok Markedets makt over sinnene fra 2006.)

Forskjellen på velferdstjenester og andre tjenester:

- For det første; velferdstjenester er arbeidsintensive, det vil si at kostnadene i hovedsak er knyttet til å betale de som jobber i tjenestene.
- For det andre har de som tilbyr tjenestene et informasjonsovertak over innbyggerne. Man må i større grad stole på legen eller læreren sin, enn godta frisøren eller bakerens anbefalinger.
- For det tredje så er det avgjørende at disse tjenestene finansieres av skattepenger.

Det er viktig å skille mellom de kommersielle og de ideelle aktørene i norske barnehager. De kommersielle aktørene ønsker å bruke en fellesbetegnelse på alle barnehager som ikke er kommunale, men «Når man bruker samme merkelapp, «privat», på foreldredrevne barnehager, sanitetskvinnelag, barnehagebaroner, og internasjonale finansfond, bidrar det til at kommersialiseringen innen «de private» ikke blir en del av den politiske debatten» (Herning, 2015:15). Det er viktig at vi kaller en spade for en spade, og ikke lar de kommersielle gjemme seg bak de ideelle.

Fagforbundet er bekymret for at barnehager/velferdstjenester blir mer butikk enn omsorg. Dette er problematisk både for innbyggerne, de som skal benytte seg av tjenesten, men også for de ansatte, våre medlemmer.

«For norske kommuner er barnehage den tredje største utgiftsposten, etter helse- og omsorgstjenester og skole. I 2013 brukte kommunene 94 milliarder på helse- og omsorgstjenester, 63 milliarder på grunnskole og 38 milliarder på barnehage». (Herning, 2015: 65).

«Når private i dag får ansvar for å levere velferdstjenester, er poenget stort sett at de skal levere det samme som det offentlige ellers ville gjort, og argumentet er ofte at de kan levere billigere og bedre tjenester».

«Det er summen av de offentlige midler som tildeles en velferdstjeneste og hvor mye som faktisk brukes til tjenesten som avgjør velferdsprofitørenes private profitt».

manifest.no/linn_herning-velferdsprofitorene

manifesttidsskrift.no/hvordan-bli-rik-pa-velferds kroner/

Mange sier 5:

«De som står utenfor arbeidsmarkedet, er så mange at det truer velferdsstaten»

Fagforbundets svar: Man kan alltid diskutere hva som er for mange utenfor arbeidslivet, men tallene som ofte blir brukt er misvisende. Verken 800 000 eller 650 000 er «utenfor arbeidslivet», slik det gjerne blir hevdet.

Tidligere snakket en om at 700 000-800 000 i yrkesaktiv alder står utenfor arbeidslivet. I den senere tids debatt er 650 000 blitt mer brukt. Selv det gir en klar overdrivelse. Et mer realistisk tall er rundt 400 000.

De høye tallene som er blitt brukt, baserer seg i stor grad på summeringer av mottakere av ulike trygdeytelser, som sykepenger, arbeidsavklaringspenger, uførepensjon, sosialhjelp og arbeidsledige. En slik summering blir feil av flere grunner:

- Personer som mottar sykepenger er så å si alle i et arbeidsforhold og de aller fleste vil etter kort tid komme tilbake til produktiv virksomhet.
- Av de om lag 70 000 som er registrert som arbeidsledige er vel 40% ledige 7 uker eller kortere. Personer som er i ferd med å bytte jobb er ikke «utenfor» arbeidslivet.
- En person kan motta flere ytelser samtidig. En ren summering innebærer dermed dobbelttelling.
- Blant mottakerne av helserelaterte ytelser (arbeidsavklaringspenger og uføretrygd) er det en god del som har «foten innenfor» arbeidslivet ved at de jobber litt.

Viktig å ikke telle dobbelt

Tabellen viser tall for de som er utenfor arbeidslivet, men heller ikke dette tallet gir et riktig bilde av grunner som er nevnt under. Eldre uføre er utenfor arbeidslivet, men bør vel ikke regnes inn i tallet for «utenforskap» mens arbeidsledige er vel heller ikke permanent utenfor, i alle fall ikke alle.

Utenfor arbeidslivet – Nærmere 400 000?

+ Langtidssykemeldte	24 000
Langtidsarbeidsledige	20 000
+ Mottakere av arbeidsavklaringspenger uten arbeidstilknytning	115 000
+ Uførepensjonister uten arbeidsinntekt	250 000
<hr/>	<hr/>
=	409 000

Strengt tatt er heller ikke alle med denne avgrensingen «utenfor» arbeidslivet. De arbeidsledige er en del av arbeidsstyrken og kan således betraktes som innenfor. De aller fleste langtids sykmeldte er i et arbeidsforhold. Flere studier viser at risikoen er stor for at de som har vært langvarig borte fra jobb på grunn av sykdom eller arbeidsløshet vil falle ut av arbeidslivet. Mange i disse to gruppene kan følgelig være på «vei ut» av arbeidslivet.

I tabellen er antallet mottakere av arbeidsavklaringspenger og uførepensjon uten arbeidstilknytning summert med antallet langtidssykemeldte og langtidsarbeidsledige. Da blir det samlede tallet drøye 400 000, men selv det tallet er høyt i forhold til folks reelle livssituasjon. Av disse er 120 000 uføre over 60 år. Trekker vi fra disse, blir tallet for «utenforskap» nærmere 280 000.

arbeidslivet.no/Documents/Arbeid/nr.03_Utenforskap%20og%20inkludering%20ny.pdf

arbeidslivet.no/Documents/Arbeid/Arbeidsinkludering%20%20myter%20og%20fakta.pdf

ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/_attachment/203547?_ts=1497604e668

Mange sier 6:

«Vi MÅ ha en kommunereform»

Fagforbundets svar: Vi må ingenting uten at det er basert på fakta, frivillighet og folkeastemning. Debatten om kommunereform har vært opphetet så langt i valgkampen. Det virker som det er enkelt å finne argumenter og dekning for at sitt syn er det beste.

Fagforbundet er ikke prinsipielt mot endringer i kommunestruktur, men ser ikke behov for dramatiske strukturendringer. Dersom vedtak lokalt – prosess viktig for godt resultat, b.la involvering av ansatte/tillitsvalgte, slik evalueringer av andre sammenslåinger viser er avgjørende. Fagforbundet mener det er tre F'er som skal være førende for kommunesammenslåing. Fakta, Frivillighet, Folkeavstemning.

Regjeringspartiene og NHO har vært tydelig på at de ønsker en kommunereform. Vil sikre gode tjenester for alle – særlig de mest sårbare.

Argumentene for:

- 50 år siden sist – kommunene har fått nye, store oppgaver
- Vil gi økt lokalt selvstyre
- Vil gi bedre samfunnsutvikling
- Vil bremse sentraliseringen

NHO har gått ut og sagt at de ønsker 77 kommuner, fordi store kommuner får stordriftsfordelen. De viser til at 3 av 4 ordførere ønsker å ha større kommuner.

nho.no/Politikk-og-analyse/Offentlig-sektor-og-naringslivet/ja-til-farre-kommuner/

Petter Furulund, NHO Service, har uttalt til Klassekampen (2/4-14) «Små kommuner gjør det vanskeligere å tjene penger på å drive velferdstjenester».

(Fra DIFI – direktoratet for forvaltning og ikt sin undersøkelse)

Mennesker i små kommuner er mer tilfreds med det kommunale tjenestetilbudet i kommune, spesielt sykehjem, omsorgsbolig, hjemmesykepleie og hjemmehjelp. Men trenden er den samme for viktige tjenester som barnehage, sfo, grunnskole, legevakt, helsestasjon og sosialtjeneste.

Mennesker i større kommuner er ofte mer tilfreds med blant annet muligheten for å få arbeid, muligheten til å etablere egen næringsvirksomhet, kultur- og idrettstilbud, tilbudet i butikkene, restauranter, kafeer og uteliv.

Når vi sammenligner finner vi at kommunen i liten grad kan holdes ansvarlig for de tingene som mennesker i større kommuner er tilfreds med, dette er uavhengig av kommunens tjenestetilbud.

DIFI fant også at innbyggerne i små kommuner føler en større nærhet til beslutningstakerne enn innbyggerne i store kommuner. Dette kan komme av noe så enkelt som at naboen eller en mamma på fotballaget til sønnen din står på en liste. Muligheten til å treffe de som sitter i kommunestyret er enklere, og innbyggerne i små kommuner føler at de har større mulighet til å bli lyttet til.

«I den grad tillit til kommunepolitikere sier noe om denne nærheten, ser vi også at innbyggerne i de minste kommunene har større tillit til kommunepolitikernes arbeider for innbyggernes beste» (*DIFI-undersøkelsen*).

Innbyggerne i norske kommuner opplever en tilfredshet over kommunale tjenester ved god tilgjengelighet, og den tilgjengeligheten er i stor grad bedre i små kommuner enn i store.

difi.no/artikkel/2014/09/hva-betyr-kommunestorrelsen

En annen studie viser at den viktigste årsaken til at folk i små kommuner er så fornøyd med tjenestetilbudet i sin kommune handler om økonomi. BI-professor Rune Sørensen sier at «Små kommuner mottar vesentlig høyere tilskudd fra staten enn folkerike kommuner. Dermed blir deres samlede inntekt målt per innbygger høyere enn i store kommuner». Han viser også at innbyggertallet i kommunene ikke har nevneverdig betydning for tilfredsheten på tjenestetilbudet når de justerer for inntektsforskjellene mellom kommunene. Videre har de sett at sammenslåing har økonomiske fordeler ved tekniske tjenester og kommunal administrasjon, pga stordriftsfordelene.

Studien viser at folk i små kommuner vil bli mindre tilfreds, fordi de kommer dårligere ut økonomisk enn tidligere.

Fagforbundet er bekymret for at argumentet om stordriftsfordeler og henvisninger til penger som kan spares på store kommuner er en måte å skape rom og marked for velferdsprofitører.

Store internasjonale velferdskonsern vil være mye mer interessert i å etablere seg i det norske «velferdsmarkedet» hvis de har store kommuner med mange brukere – og mye penger å tjene.

<http://forskning.no/okonomi-politikk-velferdsstat/2011/01/sma-kommuner-far-stadig-mer>

Ett av argumentene til de blåblå med kommunereform er å stryke lokaldemokratiet, men i følge professor Harald Baldersheim (dn.no/meninger/debatt/2014/09/29/2158/Politikk/bortkasta-kommunereform) så er det ingen sammenheng mellom økt størrelse på kommunene og bedre lokaldemokrati.

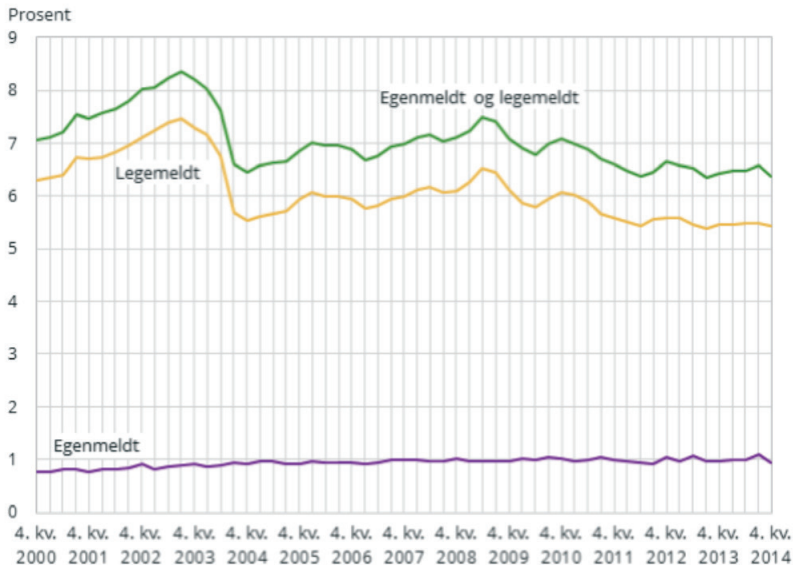
Hallvard Bakke viser fagforbundet.no/om-fagforbundet/samfunnsområdet/samfunns-ekonomisk/?article_id=127629 at valgdeltakelsen i Norge er størst i de små kommunene.

Mange sier 7:

«Sykefraværet i offentlig sektor er veldig høyt»

Fagforbundets svar: Det er mange myter om sykefravær, og de fleste av dem er ikke riktige. En av disse mytene er at folk skulker jobben i ganske stor grad. Hvis man kikker på tallene fra SSB vil man se at det egnemeldte sykefraværet ligger og har ligget på om lag en prosent de sisten femten årene. (Den lilla linja nederst.) Det er det legemeldte sykefraværet som svinger, men heller ikke det stiger overtid. Se plansje under.

Figur 1. Sesong- og influensajusterte sykefraværprosent, etter type sykefravær

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Det er imidlertid riktig at sykefraværet er lavere i privat enn i offentlig sektor og høyest i kommunesektoren. I 4. kvartal 2014 var nivået på sykefraværet lavest i privat sektor, med 5,8 prosent, mens statlig og kommunal forvaltning hadde et fravær på henholdsvis 6,1 og 8,5 prosent.

En viktig forklaring på dette er at både helsesektoren og kommunesektoren er en høy kvinneandel og kvinner er mer sykemeldt enn menn i både offentlig og privat sektor.

Forskningsstiftelsen SINTEF har sett på dette og samlet funn fra over 500 ulike undersøkelser om temaet. I samlerrapporten «Det kjønnsdelte arbeidsmarkedet og kvinners arbeidshelse» skriver de blant annet:

Vi konkluderer med at årsaken til at kvinner har høyere sykefravær enn menn kan finnes på alle nivåene. Kvinner har annen helse og får andre sykdommer enn menn. Kvinner mestrer stress, smerter og sykdom på en annen måte enn menn. Kvinner gjør fortsatt mest husarbeid, og har i stor grad hovedoppgaven rundt barna. Menn har i større grad kommet på banen når det gjelder barn, men det har ikke skjedd så mye med fordelingen av husarbeid. Kvinner med høy utdanning og lang arbeidstid gjør mindre husarbeid, både fordi de bidrar mer og fordi familien i større grad kan kjøpe hjelp i hjemmet. I arbeidsmarkedet er hovedstrukturen helt tydelig, kvinner jobber i omsorgsarbeid og menn jobber med teknologi - markedet har betydelig lavere betalingsvillighet for omsorgsarbeid enn for teknologi, så menn tjener mer enn kvinner. Kvinner har sterke insentiver til å bevege seg over i mannsdominerte yrker, mens menn har ingen insentiver til å gå inn i typiske kvinneyrker. Kvinnedominerte yrker gir generelt større belastning enn i mannsdominerte yrker, både fysisk og psykisk.

sintef.no/prosjekter/det-kjonnsdelte-arbeidsmarkedet-og-kvinnens-arbeidshelse/

Mange sier 8:

«Midlertidig ansettelse vil gjøre det lettere å komme inn på arbeidsmarkedet – også sett i et likestillingsperspektiv

Fagforbundets svar:

For det første: Det blir ikke flere stillinger av økt midlertidighet, kun flere midlertidige stillinger.

For det andre: Fagforbundet (og LO) er bekymret for hvordan økt bruk av midlertidige ansettelser vil påvirke likestillingen i det norske arbeidslivet.

Dette kommer fram i tall fra OECD, her gjengitt fra arbeidslivet.no arbeidslivet.no/Lonn/Stillingsvern/Midlertidige-ansettelser-og-sysselsetting/

Det er langt flere kvinner enn menn som har midlertidige ansettelsesforhold. I aldersgruppen 25-39 år er det dobbelt så mange kvinner som menn som ikke har fast stilling.

lo.no/politikk/Arbeidsmiljo/List-for-Contents/Midlertidige-stillinger-rammer-kvinner/

Diskriminering i forbindelse med graviditet og fødselspermisjon er det enkeltområdet som Likestillings- og diskrimineringsombudet får flest henvendelser om. LDO foretok en undersøkelse om kvinner og midlertidige ansettelser, og resultatene var nedslående. I undersøkelsen oppgir 1 av 4 kvinner at de var ansatt i midlertidige stillinger da de var gravide, noe som resulterte i at de ikke fikk forlenget stillingen fordi de ventet barn. 14 prosent oppga at de ikke fikk forlenget en midlertidig stilling fordi de var i foreldrepermisjon.

ldo.no/nyheiter-og-fag/nyheiter/nyheiter-2015/midlertidige-mer-diskriminert/

Høyre og FrP har redusert fedrekvoten på foreldrepermisjonen fra 14 uker, som de rødgrønne innførte, til 10 uker, fordi de mener norske foreldre kan avgjøre selv. Det øker antallet uker som familien fritt kan bestemme over.

Fagforbundet mener kombinasjonen av økt mulighet til midlertidighet og reduksjon av fedrekvoten er feil vei å gå, når målet er likestilling av kjønnene i norsk arbeidsliv.

Mange sier 9:

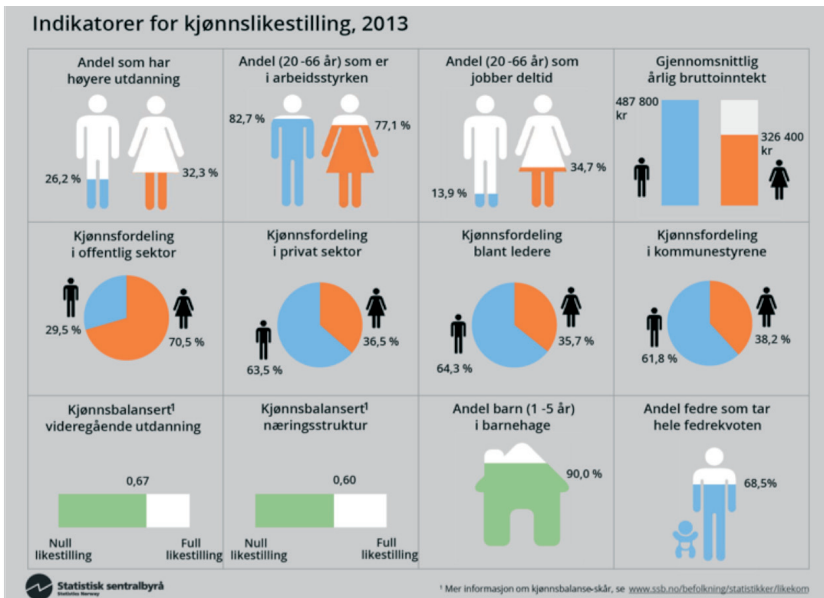
«Rødstrømpenes tid er ute, nå er det tid for blåstrømpefeministene»

Fagforbundets svar: Fagforbundet er uenig med blåstrømpefeministene om at statsfeminismen har utspilt sin rolle. Fremdeles tjener menn mer enn kvinner, flere kvinner enn menn arbeider deltid, vi har et kjønnsdelt arbeidsmarked og flere kvinner enn menn er uføretrygdede.

Blåstrømpefeministene mener at statsfeminismen i Norge har utspilt sin rolle. Kvotering er diskriminerende, og likestillingen ligger i frihet til å velge de som er rett for deg og din familie, ikke la staten bestemme for eksempel over fødselspermisjonen. Blåstrømpene mener at norske småbarnsfamilier selv vet best hvordan de skal organisere sin hverdag.

aftenposten.no/nyheter/iriks/Blastromper-krever-slutt-pa-kvotering_fedrekvoten-og-sex-kjopsloven-7739581.html

Men hvis vi ser på tallene fra SSB så er det ikke vanskelig å se at vi ikke har et likestilt arbeidsliv:

nav.no/no/NAV+og+samfunn/Statistikk/AAP+nedsatt+arbeidsevne+og+uforetrygd+-+statistikk/Tabeller/Mottakere+av+uf%C3%B8retrygd%2C+etter+kj%C3%B8nn+og+alder.+Pr.+30.06.2006-2015+*%29.+Antall.423143.cms

Da daværende likestillingsminister Inga Marthe Torkildsen i 2013 gikk ut og advarte mot kvinners deltidsfelle, ble hun møtt med kross kritikk.

aftenposten.no/nyheter/iriks/politikk/--Man-kan-si-det-er-like-verdifullt-a-ga-hjemme-med-barn-som-a-jobbe--men-det-er-det-ikke-7141641.html

Fagforbundet mener dette er et veldig viktig poeng. Dagens småbarnsmødre må bevisstgjøres på utfordringene ved ikke å jobbe fullt. «Det passer best for vår familie», er et argument som blir brukt for valg som blir tatt innad i en familie. Fagforbundet er ikke imot at mennesker skal ta valg basert på den livssituasjonen de står i, men hvorfor er det slik at det «alltid passer vår familie best» at det er kvinnen som skal være hjemme? Likelønnskommisjonen fant at en kvinne taper lønns- og karriemessig til sine mannlige kollegaer, eller til sine menn, per fødte barn. Det vil si at for hver fødselspermisjon, så blir kvinnen liggende litt etter menn i samme stilling og samme ansiennitet.

regjeringen.no/contentassets/39b49bdffe6f44faa80f6c3f26de2b8a/no/pdfs/nou200820080006000dddpdfs.pdf

Helga Aune, fra UiO viser at: *Europas fattige eldre er kvinner. En liten pensjonsutbetaling begrenser handlefriheten til den enkelte. I etterpåklokskapens lys er det nok mange minstepensjonister som ville tatt noen andre valg og unngått deltidsfella dersom de fullt ut hadde forstått konsekvensene dette ville få.*

<http://forskning.no/kjonn-og-samfunn-likestilling/2012/03/fortsatt-ikke-likestilt>

Mange sier **10**:

Pensjonsordningene i privat og offentlig sektor er omtrent likeverdige

Fagforbundets svar: Dette er ikke riktig, for de aller fleste vil overgang fra offentlig tjenestepensjon til en pensjonsordning i privat sektor innebære en mye dårligere pensjon. Det finnes selvsagt svært gode pensjonsordninger også i privat sektor men det handler mye om de som har spesielle jobber for eksempel i bank og finans, deler av oljebransjen og den slags. Det er ikke så veldig aktuelt for Fagforbundets medlemmer.

I offentlig sektor har vi en såkalt ytelsesbasert pensjonsordning. Den skal gi arbeidstakere med full opptjening det vil si 30 års opptjening i tjenestepensjonsordningen, en pensjon på 66 prosent av den lønnen man har når man slutter. Innføringen av levealdersjustering av både folketrygd og tjenestepensjon har gjort at dette ikke vil stemme for yngre mennesker, men på relativt kort sikt er det slik. (de som er født før 1958) Det at ordningen ikke vil være like god for yngre personer betyr at ordningen må revideres, men ingen vet utfallet av det nå.

Offentlig tjenestepensjon har noen viktige kvaliteter. Den er

- Livsvarig
- Lik for kvinner og menn
- Garanterer et bestemt beløp i pensjon. (66%)
- Gir også rett til uførepensjon for de som er så uheldige å miste arbeidsevnen

I vanlige jobber i privat sektor er det nesten bare innskuddspensjoner, det vil si at arbeidsgiver setter inn en fast prosent av lønna som går til sparing til pensjon. (Et unntak her er private barnehager som stort sett har gode ordninger.) Mange har en ordning der det spares to prosent av lønna, som så utbetales i løpet av de ti første årene man er pensjonist. Det betyr at man får mange år, bare med pensjon fra folketrygden. Siden kvinner lever lenger enn menn vil de samlet sett få mindre i pensjon enn menn, siden de i gjennomsnitt lever lenger.

De innskuddsbaserte pensjonene har ingen garanti om framtidig utbetaling, man får utbetalt det som er spart opp, pluss en eventuell avkastning, fordelt på det antall år som er avtalt (normalt 10). Dersom den som forvalter pengene taper på børsen går de oppsparte midlene og dermed pensjonen ned. All risiko ligger på den enkelte arbeidstaker.

De som er over 55 år må være særlig forsiktige med å gå fra offentlig til privat sektor. AFP-reglene i privat sektor sier nemlig at man må ha minst sju års sammenhengende medlemskap i privat AFP før fylte 62 for å ha rett til AFP. Er man over 55 kan man ikke oppfylle dette kravet, noe som kan få store konsekvenser.

Denne saken som Fagbladet har skrevet om, løste seg, men illustrerer hva som skjer med folk over 55 år.

fagbladet.no/helse_og_sosial/m%C3%A5_jobbe_fem_%C3%A5r_ekstra_etter_konkurranseutsetting_318313.html

Hybrid – en mellomting

Hybrid tjenestepensjon er en mellomting mellom ytelsesbaserte pensjoner og innskuddspensjoner. Modellen er ganske ny og skal ta opp i seg det beste fra de to andre modellene. Det er en form for innskuddspensjon, men skiller seg ut, blant annet ved at pensjonen skal være livsvarig og skal gi lik utbetaling for kvinner og menn.

Spørsmålet om endring av pensjonsordningen er aktuell i en rekke virksomheter som til nå har hatt ytelsespensjon.

Lik pensjon hele livet er viktig

Hybridpensjon har en stor fordel framfor innskuddspensjon, nettopp ved at hybridene sørger for lik utbetalt pensjon hele levetiden, mens innskuddspensjon gjerne bare sikrer pensjon i et gitt antall år. Det har stor betydning at kvinner og menn får utbetalt like mye og at pensjonen varer livet ut.

fagbladet.no/forsiden/hybridpensjonen_kommer_for_fullt_335853.html

FAGFORBUNDET

www.fagforbundet.no

www.fagforbundet.no

Pb. 7003 St. Olavs plass

N-0130 OSLO